

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

**TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA
MERKEZİ**

“Braille Menü”

Proje Kodu: 625FDA7CBEB5

SONUÇ RAPORU

Proje Danışmanı:

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet ÇİFTÇİ

Araştırmacılar:

Yusuf ÇAKAR

İlknur ATİK

Gayenur AYHAN

Metin ÖZTOPRAK

Muhammed Semih GÜNEŞ

Mayıs, 2022

ERZURUM

İÇİNDEKİLER

Önsöz	2
Özet	3
Materyal ve Yöntem	4
Proje Uygulamasına Ait Görseller.....	5
Sonuçlar	14

ÖNSÖZ

İnsan, doğası gereği sosyal bir varlıktır ve yaşamını bağımsız olarak idâme ettirme eğilimindedir. Tam da bu noktada karşımıza özel gereksinimli bireyler çıkmaktadır. Özel gereksinimli olarak nitelendirdiğimiz bu grup, gerek günlük yaşam becerilerinde gerek sosyal alanlardaki becerilerde çevresindeki insanlara daha fazla bağımlılık ihtiyacı göstermektedirler. Bu ihtiyaç oranını en aza indirmek ve özel gereksinimli bireylerimizi bağımsız hâle getirmek için hiç kuşkusuz toplum olarak, her ferdin yerine getirmesi gereken bir dizi sorumluluk vardır. Bu sorumluluklar içinde belki de en önemli olanı toplumun özel gereksinimli bireyler hakkında bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesidir. Toplumsal ortamlar inşaa edilirken yahutta çevresel bir düzenleme yapılırken özel gereksinimli bireylerin ihtiyaçları göz ardı edilmemelidir. Bu sayede özel gereksinimi olan bireyimiz çevresinde kendini daha rahat hissedecek ve bağımsız olarak bir şeyler başarmak için gerekli olan özgüveni ve desteği daha kolay hissedebilecektir.

ÖZET

Topluma Hizmet Uygulamaları dersi kapsamında, "Braille Menü " projesi ile görme becerileri alanında özel gereksinimi olan bireylerimizin cafe, restoran vb. Sosyal ortamlardaki yaşadığı zorlukları en aza indirmek amaçlanmıştır.

Proje kapsamında menünün alındığı restoran, Atatürk Üniversitesi Turizm Fakültesi Uygulama Oteli Uzay Restoran'ıdır. Proje fikri, görme alanında özel gereksinimi olan bireylerimizin cafe, restoran vb. Ortamlarda sipariş verme sırasında yaşanan sorunları en aza indirmek için ortaya çıkmıştır. Proje kapsamında alınan restoran menüsü Braille menüye çevrilmiştir ve 3 kopya olacak şekilde çoğaltılmıştır. Braille menüler Uzay Restoran'ına teslim edilirken üniversite 4.sınıfta eğitim görmekte ve görme yetersizliği olan bir bireyimize kullanılabilirliği, dayanıklılığı açısından kontrol ettirilmiştir ve görme yetersizliği olan bireyimize restoranda yemek yedirilmiştir. Proje uygulama sürecinde yapılan tüm çalışmalar Atatürk Üniversitesi Turizm Fakültesi Uygulama Oteli Uzay Restoran'ı ile yürütülmüştür. Proje kapsamında temin edilen materyaller yeniden kullanılabilir olup bu durum projenin sürdürülebilirliği artırmaktadır. Projenin sonlandırılması ile beraber hazırlanan braille menüler Uzay Restoran Müdürüne teslim edilmiştir.

Bu proje Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Braille Menü, Görme Yetersizliği Olan Birey, Braille Alfabe

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma bir Toplumsal Duyarlılık Projesi'dir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Proje ekibi tarafından 20.03.2022- 15.05.2022 tarihleri arasında Atatürk Üniversitesi Turizm Fakültesi Uygulama Oteli Uzay Restoran'ı ile yürütülmüştür.

Projenin Uygulanışı

Topluma Hizmet Uygulamaları dersi kapsamında, Projenin ilk adımı olarak proje danışmanı ile beraber proje konusuna (Braille Menü) karar verilmiştir. Proje konusu belirlendikten sonra Atatürk Üniversitesi Turizm Fakültesi Uygulama Oteli Uzay Restoran'ı Müdürü ile proje hakkında görüşülmüştür ve restoran menüsünün çıktısı alınmıştır. Grup üyeleriyle menünün nasıl tasarlanacağına dair toplantı yapılmıştır. Menüü braille yazıya çevirebilecek kurumlar ile görüşülmüştür. Türkiye Görme Engelliler Derneği Genel Merkezi ile çalışmaya karar verilmiştir. 4 hafta içinde menüler grup üyelerinin eline geçmiştir. 15.05.2022 tarihinde proje danışmanı, grup üyeleri ve görme yetersizliği olan bir üniversite öğrencisi ile beraber menülerin teslimi için Uzay Restoran'ına gidilmiştir. Teslim sırasında görme yetersizliği olan üniversite öğrencimize restoranda yemek ısmarlanmıştır ve braille menü projesi hakkında görüşleri alınmıştır. Memnuniyet anketi yapılmıştır. Proje çalışmaları tamamlandıktan sonra projede dâhilinde hazırlanan braille menüler restoran müdürüne teslim edilmiştir.

PROJE UYGULAMASINA AIT GÖRSELLER

Restoran Müdürü ile görüşüldü ve restoran menüsü alındı.

Menünün braille menüye çevrilmesi için Türkiye Görme Engelliler Derneği Genel Merkezi ile görüşüldü.

Braille menüler teslim alınmıştır.

Günün Çorbası.....12 TL

ARA SICAKLAR

Su Böreği.....15 TL
Lor Dolması.....18 TL
Manti.....30 TL
Patates Kızartması.....20 TL

SOTE ÇEŞİTLERİ

Et Sote .....55 TL
Tavuk Sote .....35 TL
Mantar Sote.....30 TL

İÇECEK ÇEŞİTLERİ

Tenke İçecek Çeşitleri .....9 TL
Sade Soda.....6 TL
Meyveli Soda.....6 TL
Ayran.....5 TL
Çay .....4 TL
Fincan Çay .....6 TL
Türk Kahvesi .....13 TL
Nescafe Çeşitleri.....8 TL
Büyük Su (1,5 litre).....4 TL
Küçük Su (0,5 litre).....2 TL

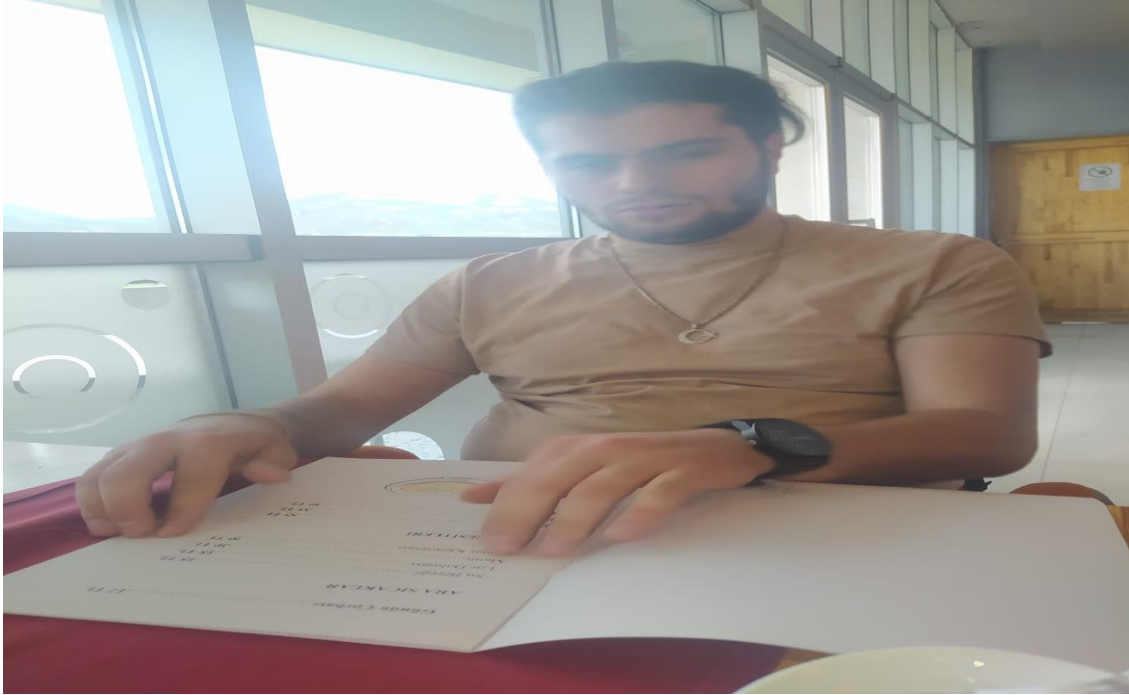
ANA YEMEK ÇEŞİTLERİ		MEVSİMLİK SALATA ÇEŞİTLERİ	
Izgara Köfte	37 TL	Mevsim Salata.....	10 TL
Bonfile.....	60 TL	Kaşık Salata.....	10 TL
Adana-Antep Kebap	37 TL	Çoban Salata.....	10 TL
Et Şiş.....	55 TL		
Yoğurtlu Kebap.....	40 TL	TATLI ÇEŞİTLERİ	
Tavuk Şiş.....	30 TL	Fırın Sütlaç.....	16 TL
Tavuk Pirzola	35 TL	İncir Dolması.....	20 TL
Tavuk Kanat (8 Adet).....	35 TL	Tahinli Kabak Tatlısı.....	20 TL
Kırmızı- Beyaz Karışık.....	60 TL	Trileçe.....	18 TL
Kırmızı Karışık.....	55 TL	Kadayıf Dolması.....	16 TL
Beyaz Karışık.....	45 TL	Padişah Lokumu.....	18 TL

Proje danışmanı, grup üyeleri ve görme yetersizliği olan üniversite öğrencimiz ile Uzay Restoran'ına gidildi.

Görme yetersizliği olan öğrencimiz tarafından braille menüleri incelendi.

Görme yetersizliği olan öğrencimiz tarafından braille menü memnuniyet anketini dolduruldu.

ANKET FORMU

Bu anket formu Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Öğretmenliği Lisans Programı Topluma Hizmet Uygulamaları dersi kapsamında yürütülmekte olan *Atatürk Üniversitesi Turizm Fakültesi Uygulama Oteli Braille Menü* başlıklı proje çalışması için yapılmaktadır. Sizlerden edinilecek bilgiler tamamen bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Katkılarınız bizim için önemlidir. Şimdiden değerli katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Proje Katılımcıları

Yusuf ÇAKAR
İlknur ATİK
Gaye Nur AYHAN
Muhammed Semih GÜNEŞ
Metin ÖZTOPRAK

Soru No	<i>Atatürk Üniversitesi Turizm Fakültesi Uygulama Oteli Braille Menü</i>	Çok İyi	İyi	Orta	Kötü	Çok Kötü
1	Braille menüyü rahatlıkla kullanabildin mi?	(•)	( )	( )	( )	( )
6	Braille Menü'nün malzeme olarak kalitesini beğendin mi?	( )	( )	(•)	( )	( )
8	Braille menüyü yararlı buldun mu?	(•)	( )	( )	( )	( )
9	Restoran için Braille menü hazırlanmasından memnun oldun mu?	(•)	( )	( )	( )	( )
10	Otel için hazırlanan Braille Menü'yü çevrenle paylaşır mısın?	(•)	( )	( )	( )	( )

Görme yetersizliği olan öğrencimiz ile restoranda yemek yenildi.

Braille menüler restoran Müdürüne teslim edildi.

SONUÇ

Görme yetersizliğine sahip olan bireyler, görme becerilerinde yaşadıkları sorunlardan dolayı çevresindeki insanlara daha çok ihtiyaç duymaktadırlar. Bu durumda özel gereksinimli bireylerin bağımsız yaşam becerilerini kısıtlamaktadır. Topluma Hizmet Uygulamaları dersi kapsamında “Braille Menü Projesi” adı ile, özel gereksinimli bireylerin yaşam kalitelerinin yükseltilebilmesi, her açıdan desteklenmeleri, onlara normal yaşam olanaklarının sunulabilmesi, özel gereksinimli bireylerin de diğer bireyler gibi daha sosyal olabilmeleri ve daha iyi şartlarda yaşayabilmeleri, görme engelli bireylerin toplumun diğer üyeleriyle eşit bir şekilde yaşam sürdürebilmeleri için; Atatürk Üniversitesi Turizm Fakültesi Uygulama Oteli’nin Kafe ve Restorant kısmında görme engelli bireylerin yararlanabilmeleri amacıyla Braille alfabesi ile yeniden düzenlenmiş bir yiyecek ve içecek menüsü hazırlanmıştır. Braille Menü projesinin uygulanması ile görme yetersizliği olan bireylerin günlük rutinleri içinde herhangi bir ortama yemek ihtiyacı için girdiklerinde daha bağımsız bir şekilde hareket edebilmeleri ve yemek siparişi verebilmeleri söz konusu olmuştur. Bu durumda görme engelli bireylerin sosyal ortamlara ayak uydurabilmeleri daha da kolay hale gelmiştir. Atatürk Üniversitesi Turizm Fakültesi Uygulama Oteli’nin Kafe ve Restorant kısmında düzenlenen bir öğlen yemeği etkinliği ile görme engelli üniversite öğrencisinin Braille menüsü hakkındaki görüşleri hazırlanan anket sonucunda değerlendirilmiştir. Görme engelli üniversite öğrencisi uygulamadan memnun kaldığını ifade etmiştir. Dört adet olarak hazırlanan Braille Menü kullanılmak üzere Restoran Müdürüne teslim edilmiştir.

Projemizi destekleyerek öğrenci ve öğretmenler için çok önemli bir aktivite ortamı sağladığından dolayı Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Merkezi’ne teşekkür ederiz.